

Spis treści

Część przygotowawcza Istota filozofii i pytanie o Iściznę

ROZDZIAŁ PIERWSZY

- Wstępna wskazówka na istotę filozofii 7
- § 1. Filozofia przyszła i bojaźń jako podstawowy
nastój w stosunku do Bycia 7
- § 2. Filozofia jako bezpośrednio nieużyteczna,
lecz mimo to pańska wiedza o istocie bytu 9
- § 3. Pytanie o Iściznę Bycia jako wiedza pańska . . . 11

ROZDZIAŁ DRUGI

- Pytanie o Iściznę jako zagadnienie podstawowe 15
- § 4. Iścizna jako „problem” „logiki” (prawda sądu)
przesłania widok na istotę Iścizny 15
- § 5. Badanie Iścizny z punktu widzenia zasadniczego
zagadnienia filozofii z uwzględnieniem dziejowej
konfrontacji z filozofią Zachodu. Przymus
i konieczność pierwotnego zapytania 20

Powtórzenie	22
1) Pytanie o Iściznę jako największą konieczność w epoce całkowicie pozbawionej zagadkowości	22
2) Zagadka złożona w dotychczasowym określeniu Iścizny (Iścizna jako prawda sądu) wymusza jej zagadnienie	23
§ 6. Tradycyjne określenie Iścizny jako prawdy ...	24
§ 7. Spór idealizmu i realizmu na wspólnym podłożu Iścizny jako prawdy przedstawienia	26
§ 8. Swobodne pole czwór-jednej Otwartości. Pierwsza wskazówka na zagadkę złożoną w tradycyjnym określeniu Iścizny jako prawdy ...	29
§ 9. Pojmowanie Iścizny i pojmowanie istoty człowieka. Podstawowe pytanie o Iściznę	31
a) Określenie istoty Iścizny w jego związku z określeniem istoty człowieka	31
b) Pytanie o podstawę możliwości wszelkiej prawdy jako podstawowe pytanie o Iściznę ..	32
Powtórzenie	33
1) Stosunek pytania do odpowiedzi w sferze filozofii	33
2) Obiegowe określenie Iścizny, zgodnie z którym jest ona prawdą przedstawienia, i czwór-jedna Otwartość jako zagadkowa podstawa, na której możliwa jest prawda przedstawienia	34
c) Pytanie o Iściznę jako największy niepewnik naszych dotychczasowych i największa zagadka naszych przyszłych dziejów	36

Część główna
Zagadnienie Iścizny – kwestie zasadnicze

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Zagadnienie Iścizny jako namysł dziejowy	41
§ 10. Dwuznaczność pytania o Iściznę: poszukiwanie istności – namyślanie się nad istotą istności	41
§ 11. Zagadnienie Iścizny jako pytanie o istotę istności: nie pytamy o pojęciowe uogólnienie istności . . .	43
§ 12. Pytanie o prawomocność potocznego określenia Iścizny jako oparcie dla powrotu do podstawy, na której możliwa jest prawda	46
§ 13. Uzasadnienie tradycyjnego pojmowania prawdy przez zwrócenie się ku jego pochodzeniu	48
a) Historyczna analiza przeszłości	49
b) Dziejowy namysł nad przyszłością jako Początkiem wszelkiego Zdarzenia	51
Powtórzenie	53
1) Dwuznaczność pytania o Iściznę. Istota nie jest obojętnym ogólnikiem, lecz czymś najistotniejszym	53
2) Zagadkowa oczywistość tradycyjnego pojmowania prawdy i pytanie o jego prawomocność	54
3) Uzasadnienie obiegowego pojmowania Iścizny w dziejowym namyśle nad jego pochodzeniem. Różnica między analizą historyczną a dziejowym namysłem	55

c) Wygranie Początku w doświadczeniu jego zasady. Dzieje jako rozciągłość od przeszłości do zaistniałości i od zaistniałości do przyszłości	57
§ 14. Powrót do Arystotelejskiego nauczania o Iściznie sądu jako namysł dziejowy	60
§ 15. Pytanie o Arystotelejskie uzasadnienie prawdy sądu jako istoty istności	62
§ 16. Zwrot, w którym pytanie o istotę istności obraca się w pytanie o Iściznę (esencjalność) istoty. Pytanie o Arystotelejskie pojmowanie esencjalności istoty	64
Powtórzenie	66
1) Trzy błędne interpretacje rozróżnienia między analizą historyczną a dziejowym namysłem. Nauka i namysł dziejowy	66
2) Droga od pytania o istotę istności do pytania o Iściznę (esencjalność) istoty . . .	74

ROZDZIAŁ DRUGI

Pytanie o Iściznę (esencjalność) istoty	77
§ 17. Dziejowy namysł nad Arystotelejsko-Platońskim określeniem esencjalności istoty	77
a) Cztery charakterystyki esencjalności istoty . . .	77
b) Istota jako czym-jestwo bytu. Czym-jestwo jako iḏēa: stale bytujące, z góry widniejące, widok (εἶδος)	79
Powtórzenie	83

1) Cztery charakterystyki esencjalności istoty u Arystotelesa. Czym jestwo u Platona: $\text{i}\delta\acute{\epsilon}\alpha$ jako to, co z góry widnieje, widok	83
2) Jak rozumieć z góry widniejącą istotę	86
§ 18. Greckie określenie istoty (czym-jestwa) w horyzoncie rozumienia bycia jako niezmiennej bytności	88
a) Określenie istoty (czym-jestwa) jako jestności ($\text{o}\upsilon\sigma\acute{\iota}\alpha$) bytu. Rozumienie bycia jako niezmiennej bytności podstawą dla wykładni jestności ($\text{o}\upsilon\sigma\acute{\iota}\alpha$) jako $\text{i}\delta\acute{\epsilon}\alpha$	88
b) Utwierdzenie się w greckim rozumieniu $\text{i}\delta\acute{\epsilon}\alpha$	89
§ 19. Esencjalne określenie istności jako prawdy pozbawione jest u Arystotelesa uzasadnienia. Pytanie o znaczenie uzasadnienia	93
Powtórzenie	96
1) Pojmowanie bycia bytu jako niezmiennej bytności – podstawą dla określenia istoty ($\text{i}\delta\acute{\epsilon}\alpha$) jako czym-jestwa	96
2) Brak uzasadnienia dla ustalenia istoty i dla charakterystyki istoty istności jako prawdy sądu. Znaczenie uzasadnienia	97

ROZDZIAŁ TRZECI

Ustanowienie podstawy jako uzasadnienie uchwycenia istoty	99
---	----

§ 20. Jest niedorzecznością uzasadniać zdanie istotnościowe o Iściźnie (że jest ona prawdą) przez powrót do zdania faktycznościowego . . .	99
--	----

§ 21. Chwywanie istoty jako jej wydobycie.	
Wskazówka pierwsza	102
§ 22. Poszukiwanie podstawy dla przyjęcia istoty.	
Potoczny charakter znajomości istoty – zagadka jej poznania (uchwycenie istoty) i uzasadnienia tego poznania	104
§ 23. U-widocznienie istoty (uchwycenie istoty) jako wy-dobycie istoty ze skrytości na światło.	
Wy-patrzenie istoty	106
§ 24. Wy-patrzenie istoty jako ustanowienie podstawy. <i>ὑπόθεσις</i> jako <i>thesis</i> <i>hypokeimenonu</i>	110
Powtórzenie	112
1) Ponowny namysł nad całym naszym postępowaniem: konieczność dziejowego stosunku do dziejów istoty Iścizny	112
2) Porządek dotychczas wykonanych kroków od Iścizny jako prawdy sądu do przyjęcia istoty jako wy-patrzenia i założenia podstawy	116
§ 25. Nieskrytość czym-jestwa jako Iścizna przynależna uchwyceniu istoty. Ufundowanie prawdy sądu w Nieskrytości (<i>ἀλήθεια</i>)	120
§ 26. Nieskrytość i Otwartość bytu. Jak została pogrzebana doświadczona przez Greków pierwotna istota Iścizny – Nieskrytość bytu	124
Powtórzenie	130
1) Wy-patrzenie Nieskrytości bytu jako podstawa dla istoty Iścizny jako prawdy	130

2) Grecka ἀλήθεια jako Otwartość. Zmiana pojęcia Iścizny z Nieskrytości na prawdę	131
---	-----

ROZDZIAŁ CZWARTY

Konieczność pytania o istotę Iścizny wynikająca z Początku jej dziejów	135
---	-----

§ 27. Skręt krytycznego zapytania o Iściznę ku Początkowi jej dziejów jako wyskoczenie w przyszłość. ἀλήθεια jako coś doświadczonego, lecz nie zapytanego przez Greków	135
---	-----

§ 28. Panowanie prawdy nad jej podstawą jako istotowy skutek tamtego zaniechania – nie-z-głębiania gruntu. Zapytanie o Otwartość jako zapytanie o samą <i>aletheię</i>	140
---	-----

§ 29. Greckie doświadczenie Nieskrytości jako podstawowego charakteru bytu jako takiego i niezapytanie o <i>aletheię</i> jako taką	144
Powtórzenie	147

1) Podstawa, na której opiera się konieczność pytania o istotę istności	147
--	-----

2) ἀλήθεια jako coś początkowego i niekwestionowanego u Greków	149
---	-----

§ 30. Grecy sprostali nałożonemu na nich powołaniu – to jest przyczyna, dla której nie zapytali o <i>aletheię</i> . W Początku i przez Początek jest w sposób konieczny wstrzymane także to, co się nie zdarzyło	151
--	-----

§ 31. Koniec pierwszego Początku i przygotowanie innego Początku	153
---	-----

a) Nasze stanowisko u końca Początku i postulat namysłu nad pierwszym Początkiem. Ten namysł jako przygotowanie innego Początku	153
b) Doświadczenie Końca i namysł nad Początkiem dziejów Zachodu dokonany przez Hölderlina i Nietzschego	155
§ 32. Powołanie Greków: rozpocząć myślenie będące pytaniem o byt jako taki i doświadczeniem Nieskrytości jako podstawowego charakteru bytu (ἀλήθεια, φύσις)	158
Powtórzenie	162
1) Greckie niezapytanie o Nieskrytość i konieczność danego Grekom zadania . . .	162
2) Nietzsche i Hölderlin jako Koniec i przejście – każdy w inny sposób	164
3) Zadanie Greków: podołać pierwszemu Początkowi	167
§ 33. Początek myślenia i określenie istoty człowieka	169
a) Uznanie bytu w jego jestności – podołanie temu uznaniu – a określenie istoty człowieka jako odbiorcy bytu jako takiego (νοῦς i λόγος)	169
b) Przemiana początkowego określenia istoty człowieka. „Odbiorca bytu” staje się „zwierzęciem rozumnym”	171
§ 34. Dola i konieczność naszego zapytania o samą Nieskrytość wyprowadzone z pierwotnego pojmowania pierwszego Początku	174

Powtórzenie	177
1) Odróżnienie ścisłości i wewnętrznego porządku zapytania od systematyki systemu	177
2) Dziejowy namysł nad koniecznością pierwszego Początku i uzyskanie kryteriów dla własnego zapytania o Iściznę	178
3) Pojmowanie człowieka jako zwierzęcia rozumnego ma swe źródło w niezdolności podołania pierwszemu Początkowi	181

ROZDZIAŁ PIĄTY

Dola i konieczność pierwszego Początku, a także Dola i konieczność jakiegoś innego zapytania i zaczynania	185
§ 35. Dola niewiedzy-skąd-i-dokąd jako kształt Bycia. Nieuczęszczane pole czasu leżące na miedzy	185
§ 36. Dola myślenia początkowego wprowadza nas w sposób konieczny w z-dumienie jako nastrój podstawowy (θαυμάζειν).	188
§ 37. Potoczne pojęcie zdumienia będzie nicią przewodnią dla namysłu nad θαυμάζειν jako nastrojem podstawowym	193
a) Zdziwienie i zadziwienie	193
Powtórzenie	194
1) Nicościowość Doli jako niewiedza-skąd-i- -dokąd. To skąd i dokąd jako otwarta miedza nierozstrzygnięcia między bytem a niebytem	194

2) Przymus Doli: nastrajając wprowadza ona człowieka w Początek ustanowienia jego istoty	196
3) $\theta\omega\mu\alpha\zeta\epsilon\iota\nu$ jako nastrój podstawowy początkowego myślenia Zachodu	198
b) Podziw	200
c) Pełne szacunku zdumienie	201
§ 38. Istota z-dumienia jako nastroju podstawowego wymuszającego konieczność myślenia początkowego	202
a) W z-dumieniu to, co najzwyklejsze, staje się czymś najbardziej niezwykłym	203
b) Dla z-dumienia przenajzwyklejsza zwykłość wszystkiego i we wszystkim – że ono w ogóle i jakoś jest – staje się czymś najbardziej niezwykłym	203
c) Osiągające ostateczność z-dumienie nie widzi żadnego wyjścia z niezwykłości tego, co najzwyklejsze	204
d) Z-dumienie nie widzi także żadnej furtki pozwalającej przeniknąć niezwykłość tego, co najzwyklejsze	204
e) Z-dumienie na miedzy pomiędzy niezwykłością a zwykłością	205
f) Erupeja zwykłości przy przejściu od tego, co najzwyklejsze, do największej niezwykłości. Jedyne, co z-dumiewające: byt jako byt	205

g) Z-dumienie wprowadza człowieka w odbiór bytu jako bytu, pozwala mu podołać Nieskrytości	206
h) Z-dumienie jako nastrój podstawowy samo należy do największej niezwykłości	207
i) Rozbiór z-dumienia jako szkic wsteczny sposobu, w jaki człowiek zostaje wprowadzony w byt jako taki	208
j) Podołać wprowadzeniu w byt, które włada w podstawowym nastroju z-dumienia, można tylko przez akt konieczności zapytania o byt jako taki	209
Powtórzenie	210
1) Odróżnienie podstawowego nastroju z-dumienia od pokrewnych rodzajów zdumienia	210
2) Kolejne kroki charakterystyki z-dumienia jako droga do konieczności początkowego zapytania	211
k) Akt konieczności: cierpienie w sensie twórczego wytrzymania tego, co bezwarunkowe	213
l) τέχνη jako podstawowe nastawienie do φύσις, w którym rozwija się i umacnia zaiszczenie tego, co z-dumiewające (jestności bytu). Τέχνη utrzymuje władanie φύσις w Nieskrytości	217

m) W samym akcie z-dumienia złożone jest niebezpieczeństwo jego zaburzenia. τέχνη jako podłoże dla przekształcenia się <i>alethei</i> w ὁμοίωσις. Utrata nastroju podstawowego i brak pierwotnej Doli i konieczności	220
§ 39. Dola Nie-doli. Iścizna jako prawda i filozofia (zagadnienie Iścizny) pozbawiona musu i konieczności	221
§ 40. Opuszczenie bytu przez bycie jako zakryta podstawa zakrytego jeszcze nastroju podstawowego. Przymus tego nastroju prowadzi w jakąś inną konieczność jakiegoś innego zapytania i zaczynania	224
§ 41. Konieczność, która pozostała dla nas dostępna: Otwartość jako prześwit skrywania się sprowadzić na jej grunt – zapytanie o istotę człowieka jako stróża Iścizny Bycia	228
Słownik pojęć Martina Heideggera	233